Στο παρόν κείμενο παραθέτουμε αιρετικές, ως προς το Ορθόδοξο δόγμα, διδασκαλίες του καθηγητή Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας του Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ και Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ (2021-2024), Χρυσόστομου Σταμούλη, ο οποίος διετέλεσε και πρόεδρος του εν λόγω Τμήματος (2011-2013 και 2013-2015).

1) Περί της Γέννησης του Χριστού και από έγγαμη γυναίκα

Ο Χ. Σταμούλης στο βιβλίο του *Έρως και Θάνατος*, (Ακρίτας, Αθήνα 2009) καθώς και στην ανατύπωσή του (εκδόσεις Αρμός, Αθήνα 2019) γράφει: «***αποτελεί κλασική έκφραση μιας νοοτροπίας, που δημιούργησε συγκεκριμένο κλίμα εντός της Ορθόδοξης πνευματικότητας, όπου κυριαρχεί πλέον σχεδόν ολοκληρωτικά, και ως εκ τούτου καταθλιπτικά, η συνήθεια, προκειμένου να μιλήσει κανείς για τη μητέρα του Θεού, να χρησιμοποιεί του όρο "Παρθένος"*** ***[...]*** *πρέπει σήμερα να υπενθυμίσουμε ότι του αγώνα ο άγιος Κύριλλος και η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος της Εφέσου, απέναντι στον Νεστόριο, δεν του έδωσε για την παρθενία της Παναγίας, αλλά για τη θεομητρότητά της. Και τούτο διότι* ***το όντως μυστήριο, το μέγα μυστήριο δεν είναι η παρθενία, αλλά η θεομητρότητα.*** *[...]* ***Η παρθενία είναι μια δευτερεύουσα πραγματικότητα,*** *που αληθεύει ουτολογικά μόνο όταν δείχνει τη θεομητρότητα και συνεπώς τη θεοπρέπεια της σάρκωσης, από την οποία αποκτά και το οποιοδήποτε νόημά της. Θα τολμούσα έτσι να πω, ότι* ***η παρθενία είναι ένα εργαλείο****, όπως άλλωστε και η θεολογία των ωδίνων της Μαρίας, προκειμένου να αποδειχθεί, απέναντι στην κάθε δόκηση που αρνιόταν τη θεότητα του Ιησού, με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο, ότι ο Χριστός*

δεν ήταν ένας απλός άνθρωπος, αλλά ο σαρκωμένος Υιός του Θεού Πατέρα. ***Εκείνο το πρόσωπο που λογώνει τόσο την παρθενία όσο και τη θεομητρότητα*** *και αποδεικνύει πως η Μαρία είναι αυτό που είναι, επειδή εκείνος την κάνει να είναι αυτό που είναι.* ***Η δική της συμβολή περιορίζεται στην ελεύθερη κατάφασή της****, στην αποδοχή της, δηλαδή, να εκχωρήσει το σύνολο της υπάρξεώς της, προκειμένου να γίνει ο τόπος, η χώρα του αχωρήτου, εξάπαντος όχι ένα απλό κανάλι, όπου θα σαρκωθεί ο Θεός.* ***Και νομίζω, ότι μια τέτοια εξήγηση μας επιτρέπει να πούμε και το κατά τα άλλα "αιρετικό", πως εάν δεν υπήρχε η ανάγκη ενός εξωτερικού "σήματος", 'ενός εξωτερικού "συμβόλου", που θα απεδείκνυε τη θεοπρέπεια του μυστηρίου –την ανθρωποπρέπεια έτσι κι αλλιώς απεδείκνυε η παρουσία της Μαρίας-, ο Χριστός θα μπορούσε να γεννηθεί και από μια έγγαμη γυναίκα»***[1].

Αυτά που δεν τόλμησε να πει ούτε ο Άρειος και ο Νεστόριος για την Παναγία, τα υποστηρίζει ο Σταμούλης. Τη γέννηση του Χριστού από έγγαμη γυναίκα! Δηλαδή ο Άφθαρτος να γίνει φθαρτός!

Η φράση του Σταμούλη, ότι *«ο Χριστός θα μπορούσε να γεννηθεί και από μια έγγαμη γυναίκα»*, δεν διαφέρει από την «αρειονεστοριανική» θέση περί του Χριστού ως κτίσματος, αφού, κατά το δόγμα εκείνων δεν μπορεί να συμβεί πραγματική ένωση του άκτιστου Θεού με τον κτιστό άνθρωπο. **Κατά την Ορθόδοξη Εκκλησία η Παρθενία και η Θεομητρότητα δεν διαχωρίζονται**, υπουργώντας το ένα και το αυτό μυστήριο της γέννησης του Θεανθρώπου. Όσον αφορά, το ρήμα «περιορίζεται», καθώς και την έκφραση «εξάπαντος όχι ένα απλό κανάλι», που χρησιμοποιεί, ο Σταμούλης, σε σχέση με την κατάφαση της Παρθένου στο μήνυμα του αρχαγγέλου Γαβριήλ, αυτά κινούνται στη δική του λογική απαξίωσης του μυστηρίου της Θεοτόκειας Παρθενίας.

[1] Χ.Σταμούλης, *Έρως και Θάνατος*, Ακρίτας, Αθήνα 2009, σ. 373-375 (Οι υπογραμμίσεις δικές μας).

Σκεπτόμενος καθένας τον αριθμό των μνημονεύσεων της Αειπαρθένου στις ακολουθίες της Εκκλησίας και ιδίως στη Θεία Λειτουργία, όπου σε κάθε μικρή ή μεγάλη συναπτή μνημονεύεται η Παναγία *«Τῆς Παναγίας, Ἀχράντου, Ὑπερευλογημένης, Ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας»,* δύναται να εννοήσει, στον ύψιστο βαθμό, το μυστήριο της Θεοτόκειας Αειπαρθενίας. Προφανώς, οι σωτηριοκεντρικές τούτες επικλήσεις ενοχλούν, όσους πάσχουν την κατάθλιψη άρνησης της σωτηρίας από τον Θεό, που έχει επί γης Μητέρα. Πώς, λοιπόν, ο Σταμούλης να ορθοτομήσει τον λόγο της αληθείας, όταν σύμφωνα με τον λογοτέχνη Ν.Γ.Πεντζίκη, το πρόσωπο του Θεού *«είναι αδύνατο να κατανοηθεί παρά μόνο λατρευτικά και εντός του ναού, πρεσβείαις της Τεκούσης, του Προδρόμου, των Αποστόλων…»*[2];

Καθίσταται πασιφανές ότι *«η παρθενία»* της Μητέρας του Θεού σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί απλά *«ένα εργαλείο»*, όπως υποστηρίζει ο Σταμούλης, που σημειώνει ότι τούτο *«του σκοπό»* είναι *«της γυώμης»* πως διακόνησε *«και η δογματική κατοχύρωση του όρου ‘‘αειπάρθενος’’,* ***μόλις το 533****»* κατά την Ε' Οικουμενική Σύνοδο. Θα θέλαμε να σημειώσουμε για αυτό, ότι η λέξη *«μόλις»*, που χρησιμοποιεί, *«λεκτικό πονήρευμα»*, σύμφωνα με τον καθηγητή Κουρεμπελέ, σε καμιά περίπτωση δεν φανερώνει αργοπορία της Εκκλησίας, για έναν παρυπόστατο όρο[3], αλλά αποτυπώνει την παντοτινή και βέβαιη πίστη της Ευχαριστιακής Κοινότητας[4]. Αυτή που εκφράζεται και ζωγραφικά, με το πρόσωπο της Παναγίας να περιστοιχίζεται από τρία αστέρια, ένα στο μέτωπό της και δύο στους ώμους της, όπως

[2]Ν.Γ. Πεντζίκης, *Πρὸς Ἐκκλησιασμόν*, σ. 173◎ πρβλ. Θεολόγος μοναχός, Σταυρονικητιανός, «Προσπάθεια προς καταστροφή του φυσικού προσώπου και απόκτηση προσώπου *ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ*, Η εξομολογητική αγωνία του Νίκου Γ. Πεντζίκη», *Πίστη και Νεοελληνική Λογοτεχνία, Η αναζήτηση του Θεού στη λογοτεχνία μας*, Ορθόδοξη Μαρτυρία, Λευκωσία 1990, σ. 201.

[3] Ι. Κουρεμπελές, *Ηδονοδοξία, Κριτική στη μεταπατερική θεώρηση της Παρθενίας της Θεοτόκου*, Αθανάσιος Αλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2019, σ. 64.

[4] Ι. Κουρεμπελές, *Ηδονοδοξία*, σ. 138.

τονίζει ο καθηγητής Boosalis[5]. Φανερώνοντας έτσι την, προ τόκου, κατά τον τόκον και μετά τόκον, αειπαρθενία της. Στην Ε΄ Οικουμενική Σύνοδο, λοιπόν, «δεν λέγεται από τους Πατέρες κάτι καινούριο, αλλά μεταφράζεται διά της τεχνικής ορολογίας η αντίδραση σε μία νέα επίθεση κατά της Θεοτοκολογίας και της σωτηριολογικής σημασίας της»[6].

Θα θέλαμε να σημειώσουμε εδώ, ότι το βιβλίο *Έρως και Θάνατος* του Σταμούλη επανεκδόθηκε το 2019, από τις εκδόσεις «Αρμός», χωρίς ουδεμία αλλαγή, εκ μέρους του συγγραφέα, ως προς τα καίρια δογματικά λάθη που παρουσιάζει, και είχε ήδη επισημάνει ο καθηγητής Κουρεμπελές σε ειδική προς τούτο μονογραφία, με τίτλο *Ηδονοδοξία, Κριτική στη μεταπατερική θεώρηση της Παρθενίας της Θεοτόκου*.

2) Περί του χαρακτηρισμού ως ιδεολογικού του προπατορικού αμαρτήματος

Γράφει ο Σταμούλης: «*Δυστυχώς, κάτω από τις επιδράσεις ενός όψιμου και ιδιόμορφου γνωστικισμού,* ***ο χριστιανισμός δεν δέχθηκε σχεδόν ποτέ του άνθρωπο ως έχει****. Πίστεψε και εξακολουθεί να πιστεύει πως ο άνθρωπος είναι αυτό που είναι μείον τη φύση του, ένα σώμα και μια ψυχή φυλακισμένα* ***στην ιδεολογία του προπατορικού αμαρτήματος****. Γι' αυτό αναλώθηκε στα όρια της ανθρωπολογίας του –υπόλογης πάντα στο μυστήριο της σάρκωσης, όπου ο Θεός προσλαμβάνει τον άνθρωπο στο σύνολό του–,* ***στη δημιουργία ενός ανθρώπου άλλου****, ενός ανθρώπου που σίγουρα δεν είναι ο άνθρωπος που έπλασε η αγάπη και η φιλανθρωπία του Θεού*»[7].

---

[5] Harry Boosalis, *Person to Person, The Orthodox Understanding of Human Nature*, St. Tikhon's Monastery Press, South Canaan, Pennsylvania 2018, σ. 87.

[6] Ι. Κουρεμπελές, *Ηδονοδοξία*, σ. 138.

[7] Χ. Σταμούλης, «Ο Χριστός είναι ο μέγας ερωτικός», Συνέντευξη, 24/4/2019, https://www.shedia.gr/news/2019/apr/24/o-xristos-einai-o-megas-erwtikos/

3) Περί του μολυσμού των αντικειμένων της Λατρείας

Ο Σταμούλης σημειώνει: *«Νομίζω ότι η Εκκλησία στα πλαίσια της θείας οικονομίας, μπορεί να βρει τρόπους, προκειμένου και το Μυστήριο να τελείται, αλλά και τα μέτρα ασφαλείας να παρθούν, διότι τα αντικείμενα τα οποία βρίσκονται σε ένα λατρευτικό τόπο, σ' ένα τόπο προσευχής μπορούν εύκολα να αποτελέσουν πηγές μόλυνσης και διάδοσης αυτής της μολύνσεως στους πιστούς, αλλά και σε μέλη εκτός της λατρευτικής κοινότητας».*

Εδώ, ο ίδιος ξεχνά ότι τα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται στη λατρεία της Ορθόδοξης Εκκλησίας «λαμβάνουν ειδική καθιέρωση από τον επίσκοπο σε σχετική, σύντομη ακολουθία. Τα λειτουργικά σκεύη, όπως το δισκάριο, το ποτήριο, η λαβίδα, η λόγχη και δευτερευόντως το θυμιατό, τα λειτουργικά βιβλία, αλλά και οι εικόνες οφείλουν να καθαγιασθούν από τον αρχιερέα με τη χρίση αγίου Μύρου, δεδομένου ότι δεν συνιστούν κοινά σκεύη, αλλά ιερά αντικείμενα, κατάλληλα για την επιτέλεση της Θείας Λατρείας». Μέχρι τον ΙΓ' αιώνα ο «καθαγιασμός των ιερών σκευών δεν γινόταν με ειδική ακολουθία», οπότε τότε εμφανίστηκαν «οι πρώτες λειτουργικές ευχές καθαγιασμού Δισκαρίου και Ποτηρίου». Αλλά και μόνο η «λειτουργική χρήση» των ιερών σκευών αποτελούσε πάντοτε έναν άτυπο τρόπο καθαγιασμού[8]

Και τίθεται το ερώτημα, εάν ο καθαγιασμός των Σκευών, με το άγιο Μύρο, τα καθιστά ιερά ή και μόνο εκ της χρήσεώς τους καθίστανται μεστά Χάριτος Πνεύματος Αγίου, πώς μπορούν, για τη «θεολογία» του Σταμούλη, να αποτελέσουν πηγή μολύνσεως για τους πιστούς; Πέρα δηλαδή από το γεγονός ότι ως ιερά σκεύη προσεγγίζονται με άσκηση στην καθαρότητα και

[8]Γεώργιος Ζαραβέλας, «Τελετουργικά θέματα (μστ'). Η χρήση του Αγίου Μύρου στις τελετές της Ανατολικής Εκκλησίας», 3/7/2017, http://naxioimelistes.blogspot.com/2017/07/blog-post_3.html, ανάκτηση 16/3/2020.

ευλάβεια από τους ιερουργούς, είναι δυνατόν να αποϊεροποιείται από έναν δογματολόγο, που δηλώνει και εκκλησιαστικός, ο ιερός καθαγιασμός τους και η περικύκλωσή τους από την αγιοπνευματική χάρη; Δυστυχώς, ο Σταμούλης, ως σκευοφθόρος, εκκινεί από τη λογική της αποϊεροποίησης της Εκκλησίας και μιας δήθεν ανάγκης να προσεγγισθούν ρυπαρά Σκεύη.

4) Περί πορνείας

Γράφει ο Σταμούλης, «η Εκκλησία, η οποία εμπεριέχει τους πάντες και τα πάντα [...] είναι [...] κοινωνία των προσώπων της Αγίας Τριάδος, αλλά είναι και όλος αυτός ο κόσμος, ο οποίος συμμετέχει σ᾽έναν τρόπο υπάρξεως». «Και για αυτή την Εκκλησία» ομιλεί και λέγει «πως **αυτή η Εκκλησία μπορεί να είναι και πόρνη**». «Τί σημαίνει πορνεία;», ερωτά, για ν' απαντήσει ο ίδιος, η «άρνηση της σχέσης, δηλαδή, το πρόσωπο που αρνείται τη σχέση πορνεύει». «Μην πάτε σε ηθικιστικά σχήματα», σημειώνει, καλώντας ταυτόχρονα την ομήγυρη, να κατευθυνθεί δήθεν «στον οντολογικό χαρακτήρα των πραγμάτων». Συνεχίζοντας, λέγει ότι: «**η πορνεία στην Εκκλησία, κατά Χρυσόστομο, δεν είναι η είσοδος σε άλλο σώμα, αλλά η πλεονεξία». «Η πορνεία», συμπληρώνει ο Σταμούλης, «θεωρείται ως τέτοια, μόνο όταν είναι στοιχείο πλεονεξίας**». Και καταλήγει: «Στην Παλαιά Διαθήκη υπήρχαν πολυγαμικές σχέσεις»[9].

Θέλοντας να ερμηνεύσουμε το κείμενο του λογοτέχνη Ν.Γ.Πεντζίκη, κατανοούμε το λόγο του, ότι ακόμη και αν κάποιοι θεωρούν πως η Εκκλησία δεν αξίζει (όπως η περίπωση της κοπέλας που γνώρισε εκείνος) ή ακόμα χειρότερα αν νομίζουν ότι η Εκκλησία είναι τελευταία στην κοινωνική κατάταξη, χωρίς υπόληψη, όπως η πόρνη γυναίκα, που

[9] Χρυσόστομος Σταμούλης, «Το ρίσκο του Θεού και η γοητεία της αβεβαιότητας- Από την Αγία Τριάδα στον κόσμο», (από 29:18 έως 30: 19 λεπτά).

νυμφεύθηκε ο Προφήτης Ωσηέ, αυτό δεν αλλοιώνει τον χαρακτήρα της Εκκλησίας που, κατά Πεντζίκη, είναι «ἀπὸ Θεοῦ καὶ κατὰ συγκατάβαση [...] ἐν Χριστῷ δωρεά, ὅπως καὶ ἡ ὕπαρξή μας, ἀσχέτως ἂν ἡμεῖς διὰ τοῦ παρόντος βίου τὴν κατασπιλώνουμε».

Η Εκκλησία κατά τον Απόστολο Παύλο, δεν φέρει «σπίλον ἢ ρυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων», αλλά είναι «ἁγία καὶ ἄμωμος»[10]. Οπότε, η ερμηνευτική του Σταμούλη, περί «ρωγμών» εξαιτίας των αμαρτιών των πιστών, δεν εδράζεται στην εννοιολογία του Πεντζικικού κειμένου, το οποίο διακηρύσσει για τον Παύλο ότι υπήρξε «Διερμηνευτής του σχήματος, επί του οποίου κατεδέχθη εξ αγάπης να μαρτυρήσει ο αναστηθείς Θεάνθρωπος» [11]. **Ο Σταμούλης, μάλιστα, περιέργως, εμπλέκει και το όνομα του αγίου Ιωάννη Χρυσόστομου, λέγοντας ότι δήθεν, κατά τον άγιο, η πορνεία θεωρείται ως αμαρτία μόνον όταν είναι στοιχείο πλεονεξίας. Και ερωτούμε, πότε αλήθεια, η πορνεία δεν αποτελεί στοιχείο πληθυντικού αριθμού, αφού ακυρώνει την ευλογημένη ένωση του γάμου, δηλαδή το «καὶ ἔσονται οἱ δύο *εἰς σάρκα μίαν*»;**[12] Όσο για την πολυγαμία της Παλαιοδιαθηκικής περιόδου εξηγείται λόγω της τότε στέρησης της θείας χάριτος, η οποία αντιθέτως παρέχεται πλουσίως στην Καινή Διαθήκη με την ευλογημένη μονογαμία, δηλαδή την ένωση ανδρός και γυναικός στο ιερό μυστήριο του γάμου.

5) Αβέβαιος Θεός;

Ξένη, προς το Ορθόδοξο δόγμα, είναι και η θέση του Σταμούλη περί δήθεν εξόδου του Υιού *«από τη βεβαιότητα της αγαπητικής τριαδικής κοινωνίας»*, προκειμένου να *«πάει στο μηδέν»*. *«Ο Υιός του Θεού»*, σημειώνει αυτολεξεί, *«βγαίνει από τη βεβαιότητα της αγαπητικής*

[10] *Προς Εφεσίους*, 5, 27.
[11] Ν.Γ. Πεντζίκης, *Ομιλήματα*, Ακρίτας, Αθήνα [2]1992, σ. 219.
[12] *Κατά Μάρκον*, 10, 7.

τριαδικής κοινωνίας και πάει στο μηδέν. Ξέρει ότι θα του σταυρώσουν, ότι θα του φτύσουν, θα του ματαιώσουν και το επιλέγει»[13].

Μπορεί ποτέ να θεωρηθεί ως μηδενική η δημιουργία, στην Ορθόδοξη Θεολογία, ενώ αποτελεί, για εκείνη, το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή την κίνηση του Θεού *«προς του (κτιστό) άνθρωπο ευθύς από τη στιγμή της δημιουργίας του»*[14]; Στον Ἀκτιστο Θεό δεν υπάρχει γνωμικό θέλημα το οποίο αντίκειται στη φυσική θέληση, που εκφράζει (και ως σαρκωμένος) ο Θεός Λόγος. Πρωτάκουστα πράγματα, λοιπόν, από καθηγητή της Δογματικής. Σε αυτό το σημείο, ενθυμούμαστε, το λόγο που συνέγραψε ο άγιος Φιλόθεος Κόκκινος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, για τον άγιο Γρηγόριο Παλαμά: *«Ἦν οὖν ἀναγκαῖον»*, τονίζει, *«γενέσθαι ἄνθρωπον ἀναμάρτητον καὶ ἀναμαρτήτως ζῆσαι καὶ οὕτω βοηθῆσαι τῷ ἐθελουσίως ἁμαρτόντι ἀνθρώπῳ»*[15]. Συνεπώς, από ποια «βεβαιότητα», για τον Σταμούλη, εξέρχεται ο αναμάρτητος και άτρεπτος Θεός, προκειμένου να ενσαρκωθεί και να σώσει τον αμαρτωλό άνθρωπο;

6)Το αποκορύφωμα της θεολογικής ιδιωτικότητας

Τονίζει ο Σταμούλης: *«Η Θεία Ευχαριστία στα αλήθεια είναι ένα σημείο, που δείχνει συμβολικά την ενότητα του εκκλησιαστικού σώματος, μεταξύ τους και με τον Χριστό, αυτό είναι η Θεία Ευχαριστία»*[16]. Εδώ, ο ίδιος προχωρά στο αποκορύφωμα της θεολογικής του ιδιωτικότητας, κάνοντας λόγο για «σημείο» και σύμβολο, όσον αφορά την Ευχαριστία, ερχόμενος σε πλήρη αντίθεση με την Ορθόδοξη Εκκλησία, για την οποία η Ευχαριστία είναι η Μετάληψη «τῶν ζωοποιῶν καὶ φρικτῶν δωρημάτων»[17],

[13] Χ. Σταμούλης, «Υπάρχουμε εν λευκώ...», antidosis.wordpress.com, 26/7/2017, ανάκτηση 14/10/2019.
[14] Ι.Κουρεμπελές, *Ηδονοδοξία*, σ. 269.
[15] Φιλόθεος Κόκκινος, *Λόγος εἰς ἅγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν*, *Αγιολογικά Έργα, Α΄ Θεσσαλονικείς Άγιοι*, επιμ. Δημ. Τσάμης, Κέντρον Βυζαντινών Ερευνών, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 547 (123-125).
[16] Χρυσόστομος Σταμούλης, «Η Θεία Λειτουργία μπορεί να τελεστεί με έναν ιερέα και έναν λαϊκό», 12/3/20020.
[17] «Στίχοι εις την Ευχαριστίαν ταύτην προτρεπτικοί», *Μέγας και Ιερός Συνέκδημος*, σ. 108.

που γίνεται «ἐπ' εὐεργεσία καὶ ἁγιασμῷ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν»[18].

Όπως σημειώνει, μάλιστα, ο άγιος Βαρσανούφιος, ο οποίος ξεπέρασε τα ανθρώπινα μέτρα, γενόμενος τέλειος, παρά τω Θεώ, άνθρωπος[19] και ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης μεταφέρει τους λόγους του: «ἐγὼ δὲ καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν ἁγίων σου μελῶν λαμβάνω τὴν ἰατρείαν, τουτέστι τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος»[20]. Τη στιγμή, λοιπόν, που ο Σταμούλης επιθυμεί την επιβολή αποχής από το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας[21], λόγω κορωνοϊού, αδυνατεί να παρακολουθήσει εκφράσεις Πατέρων, όπως του αγίου Βαρσανούφιου, που ομιλεί περί της καθ' ημέραν μετοχής. Σε αυτή την Πατερική γραμμή στοιχούμενος ο μητροπολίτης Μπίχατς και Πέτροβατς του Πατριαρχείου Σερβίας, Σέργιος, τονίζει ότι ο κορωνοϊός «δεν θα κλονίσει την πίστη μας ούτε θα μας απομακρύνει από τη Θεία Κοινωνία, αλλά σίγουρα θα διαχωρίσει τα σιτηρά από τα ζιζάνια, πιστούς από άπιστους, εμβαθύνοντας το ήδη βαθύ χάσμα μεταξύ του Αγαθού και του Κακού»[22].

Η ανωτέρω, λοιπόν, επιλογή του Σταμούλη πέρα από παρορθόδοξη είναι και έκνομη, διότι εκείνος ενώ προσελήφθη από το ελληνικό κράτος, προκειμένου να διδάσκει Ορθόδοξη Θεολογία επιλέγει την ετεροδοξία. Δασκαλεύει, λοιπόν, ο ίδιος για άλλη μια φορά[23] την Εκκλησία ομιλώντας περί του ρόλου της στη δημόσια πλατεία[24].

---

[18] Ανώνυμος, «Ευχή», *Μέγας και Ιερός Συνέκδημος*, σ. 108.
[19] Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης, «Προοίμιον», *Βίβλος Βαρσανουφίου και Ιωάννου*, Β. Ρηγόπουλος, Θεσσαλονίκη 1984, σ. 20.
[20] Άγιος Νικόδημος Αγιορείτης, *Βίβλος Βαρσανουφίου καὶ Ιωάννου*, σ. 102· πρβλ. Νικόδημος Σκρέττας, Αρχιμανδρίτης, *Η Θεία Ευχαριστία και τα προνόμια της Κυριακής κατά τη διδασκαλία των Κολλυβάδων*, Π. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2004, σ. 254.
[21]Χρυσόστομος Σταμούλης, «Η Εκκλησία πρέπει να ακολουθήσει τους κανόνες και τα μέτρα που προτείνει η Πολιτεία (audio)», 13/3/2020.
[22] Σέργιος, Μητροπολίτης Μπίχατς και Πέτροβατς, «Ο κορωνοϊός θα διαχωρίσει την ήρα από το σιτάρι», 14/3/2020, https://www.romfea.gr/epikairotita-xronika/35856-mpixats-sergios-o-korono%CF%8Aos-tha-diaxorisei-tin-ira-apo-to-stari, ανάκτηση 14/3/2020.
[23]Ιωάννης Κουρεμπελές, *Ηδονοδοξία*, σ. 159.
[24]Χρυσόστομος Σταμούλης, «Η Θεία Λειτουργία μπορεί να τελεστεί με έναν ιερέα και έναν λαϊκό», 12/3/20020.

7) Ατομικά πλαστικά κουταλάκια για τη Θεία Κοινωνία

«Του αναφέρω», λέει η δημοσιογράφος «τις περιγραφές που μου μετέφεραν φίλοι μου από ένα χωριό όπου **ο ιερέας έκανε το μυστήριο της Θείας Κοινωνίας χρησιμοποιώντας ατομικά πλαστικά κουταλάκια». Ο Σταμούλης «Συμφωνεί».** Συνεχίζοντας, σημειώνει: «Θα μπορούσε να βγει μια κεντρική ανακοίνωση της Εκκλησίας που να αναφέρεται σε αυτή τη δυνατότητα. Ξέρετε, ίσως δεν έχει γίνει αντιληπτό το μέγεθος του κινδύνου που αντιμετωπίζουμε. Η Εκκλησία είναι ένα ζωντανό σώμα που πρέπει να προσαρμόζεται λειτουργικά στις ανάγκες της ζωής, να μην την βλέπουμε ως μια πραγματικότητα δομημένη με τρόπο που δεν επιδέχεται αλλαγής. Αν η εκκλησία με μια απόφασή της έδειχνε αυτή την ανοιχτότητα και την κατάφαση, αν γονατίσει δίπλα στην αγωνία του σύγχρονου ανθρώπου, το σύνολο του κόσμου θα την αγκάλιαζε»[25].

Δηλαδή, ο Σταμούλης δέχεται τα πολλαπλά κουταλάκια σε αντικατάσταση της μίας Αγίας Λαβίδας, που φανερώνει την Παναγία, η οποία μόνο Εκείνη μας μεταδίδει τον Χριστό.

---

[25] Πηγή: iefimerida.gr - «Η Θεία Κοινωνία δεν είναι μαγκιά» –Τι δηλώνει ο καθ. Θεολογίας στο ΑΠΘ Χρυσόστομος Σταμούλης στο iefimerida

Με αυτό τον τρόπο, παραδέχεται φθαρτότητα στο Σώμα και στο Αίμα του Χριστού, αφού τα Τίμια Δώρα, σύμφωνα με τη θεωρία του, μπορούν να μεταδώσουν ασθένεια και θάνατο!!!

\

8) «Οι κανόνες [...] έρχονται και παρέρχονται»;

Διαβάζουμε σε συνέντευξη του Σταμούλη: «Η ορθόδοξη θεολογία έχει κανόνες. Η αντίστοιχη διαδικασία των νόμων είναι οι κανόνες. Κάθε Οικουμενική Σύνοδος έβγαζε κάποιους κανόνες και έλεγε ότι τα μέλη της ορθόδοξης κοινότητας θα πρέπει να ζήσουν έτσι. Οι κανόνες όμως δεν είναι το κυρίαρχο στην ορθοδοξία. Το κυρίαρχο στην ορθοδοξία είναι το Ευαγγέλιο. **Οι κανόνες είναι για τον άνθρωπο και ως εκ τούτου έρχονται και παρέρχονται**»[26].

Πώς μπορεί, λοιπόν, ο Σταμούλης να τους απαξιώνει, όταν Εκείνοι «με τις ερμηνείες των δογμάτων που περιέχουν, φανερώνουν και ρυθμίζουν την σάρκωση των δογμάτων μεσ' στις συγκεκριμένες μορφές της ζωής»; Τί σημαίνουν οι Κανόνες, για τον Σταμούλη; Εφήμερες ειδήσεις; Δεν αποτελούν τη βίωση του Ευαγγελίου μέσα στην ιστορία, σύμφωνα δηλαδή με την Ορθόδοξη Πίστη;

Οι Κανόνες της Εκκλησίας μπορεί να ανήκουν στον χρόνο, δεν υποδουλώνονται όμως σε αυτόν, γιατί εκφράζουν, κάθε φορά, την αλήθεια της Πίστεως.

[26] Χ.Σταμούλης, «Υπάρχουμε εν λευκώ...», 26/7/2017.

9) Το Άκτιστο υπό τους νόμους του κτιστού;

Συμπεραίνει ο Σταμούλης: «*Άρα λοιπόν* ***η δογματική διδασκαλία, η διδασκαλία μιας Εκκλησίας θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι βρίσκεται πάντα κάτω από το Σύνταγμα και τους Νόμους μιας ευνομούμενης πολιτείας***». Πέρα από την ιδιωτεύουσα θεολογία που εκφράζει και στην παρούσα τοποθέτησή του, θέτοντας το άκτιστο υπό τους νόμους του κτιστού, δηλαδή θέτοντας το άφθαρτο υποκείμενο στους νόμους της φθοράς, αυτή δεν συνάδει ούτε με την κοσμική θεώρηση των σχέσεων Εκκλησίας-Πολιτείας, που υφίσταται στο Ελληνικό Κράτος, τη λεγόμενη συναλληλία, η οποία προϋποθέτει τον αμοιβαίο σεβασμό και την ισοτιμία τους[27].

10) Ο αγιασμός του πιστού εν ζωή ανέφικτος;

«***Υπάρχουν άνθρωποι που κοινωνούν; Πεθαίνουν από καρκίνο; Πεθαίνουν από διάφορες ασθένειες; Ναι. Άρα, όταν λέμε για αθανασία στα πλαίσια της Θείας Ευχαριστίας δεν εννοούμε την αθανασία την τώρα, γιατί όλοι πεθαίνουμε, αλλά την αθανασία ψυχής και σώματος στα έσχατα***». Η απάντηση στην, εκ νέου, καινοφανή, όσον αφορά το Ορθόδοξο δόγμα, τοποθέτηση του Σταμούλη δίδεται μέσα από τις ευχές της Θείας Μεταλήψεως: «Παναγία Δέσποινα Θεοτόκε», παρακαλεί ο πιστός, «ἀξίωσον

[27] Κωνσταντίνος Ραμιώτης, Αρχιμανδρίτης, πρ. Δικαστικός, «Και οι Χριστιανοί έχουν λόγο σ' αυτό τον τόπο...», 24/10/2015, https://www.ipaidia.gr/paideia/arxim-kon-nou-ramioti-kai-oi-xristianoi-exoun-logo-s-39-auton-ton-topo, ανάκτηση 14/3/2020.

με μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς ἀκατακρίτως ὑποδέχεσθαι τῶν ἀχράντων Μυστηρίων τὸν ἁγιασμόν, εἰς ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος»[28]. Αιτείται, δηλαδή, ο Ορθόδοξος Χριστιανός την παροντική ίαση ψυχής και σώματος, αλλά και τη μέλλουσα, όπως φαίνεται στην άλλη ευχή: «Τὸ Σῶμά σου τὸ ἅγιον, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, γένοιτό μοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ τὸ Αἷμά σου τὸ τίμιον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Γένοιτο δέ μοι ἡ εὐχαριστία αὕτη εἰς χαράν, ὑγείαν καὶ εὐφροσύνην· καὶ ἐν τῇ φοβερᾷ καὶ δευτέρᾳ ἐλεύσει σου ἀξίωσόν με τὸν ἁμαρτωλὸν στῆναι ἐκ δεξιῶν τῆς σῆς δόξης, πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρός, καὶ πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἀμήν»[29].

<u>Εάν πούμε ότι η αθανασία της ψυχής αφορά τα έσχατα, τότε δεν παραδεχόμαστε τις άκτιστες ενέργειες του Θεού. Δηλαδή, ότι ο άκτιστος Θεός εισέρχεται διαρκώς εντός του ιστορικού χρόνου με τις άκτιστες ενέργειές του και έτσι τα έσχατα εισέρχονται μέσα στην ιστορία.</u> Διαφορετικά, σύμφωνα με την ιδιωτική «θεολογία» του Σταμούλη, αποδεχόμαστε την ακοινωνησία κτιστού και ακτίστου, την οποία πιστεύει και διακηρύσσει κάθε διαφθορική θεολογία που ιδεολογικοποιείται.

Αλλά και η ευχή της Αναφοράς της Θείας Λειτουργίας λέγει: «Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν Καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν Παρουσίας». Αυτό σημαίνει ότι η Δευτέρα Παρουσία θεωρείται ως γενόμενη. Δηλαδή με το Πάθος και την Ανάσταση του Χριστού τα έσχατα έχουν εισέλθει μέσα στην ιστορία. **<u>Συνεπώς, πώς τολμά και προχωρά, ο Σταμούλης, στο διαχωρισμό της ενότητας παρόντων και εσχάτων, όσον αφορά την αθανασία ψυχής και σώματος;</u>**

[28] Ανώνυμος, «Εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον», *Μέγας Ιερός Συνέκδημος*, Φως, Αθήναι, χ.χ., σ. 110.
[29] Ανώνυμος, «Ευχή», *Μέγας και Ιερός Συνέκδημος*, σ. 110.